

תקנות הכבאות וחוק רישוי עסקים:

דרישות שירותי הכבאות מעסקים מבוססות על תקנות שירותי הכבאות. המנוף לאלץ את המחזיקים בנכס להתקין מתזים הוא באמצעות חוק רישוי עסקים.

אולם, לחוק הזה יש מגבלות: הוא ספציפי למחזיק בנכס ואינו חל על הבעלים, הוא אינו חל על עסקים רבים ביניהם משרדים בבניינים רבי קומות.

בעולם הגדול, רישיון עסק יש לכל עסק ואין מאלצים אותו לבצע התקנות בדיעבד (Retrofit) אלא אם כן חל בעסק שינויי ייעוד או שנוספה לעסק בנייה משמעותית.

מקרה יוצא דופן היא הפעולה של עיריית לוס אנג'לס בשנת 1989 אשר חוקקה חוק שחייב בניינים רבי קומות להתקנת מתזים במשך תקופה של 10 שנים. זאת מכיוון שבניינים רבי קומות הם בעייתיים מאוד ללחימה באש ולהצלת באי הבניין.

אצלנו, שירותי הכבאות לא יכולים לדרוש דבר ואכן בבניין שלום למשל אין מתזים עד עצם היום הזה, למרות שבניין שלום יותר מסוכן מאשר בניין מרכזים....

במבנה גדול רב שימושי הכולל עסקים רבים כמו למשל בניין מרכזים נדרשו בעלי העסקים לאמצעי הגנה מפני אש באופן ספציפי ולא מראייה כוללת של בניין אחד.

מה שקרה הוא שבשנת 1992 דרשו מתזים ממחסן צמיגים שהיה במרתף וגם מעסקים אחרים. ברור שאין ביכולת שום עסק להקים לעצמו מקור מים עצמאי, אלא רק הבעלים יכול. אבל אם אי אפשר לאלף את הבעלים, אין אפשרות לממש את הדרישה, אלא באמצעות איום לביטול מסיבי של רישיונות עסק בבניין כזה. לכן, בשנת 1994 ויתרו שירותי הכבאות על המתזים.

בשנת 1999 חזרו ודרשו מתזים. בשנת 2000 נקטו הבעלים פעולה. הובטח לסיים את ההתקנות תוך פחות משנתיים עד אמצע 2002. במאי 2003 עדיין לא היו מתזים ואז פרצה השריפה הידועה.

מדוע אפשר היה בשנת 2000 ולא בשנת 1994? בשנת 2000 הייתה כבר אווירה שמתזים זה "IN" לכן הבעלים התרצו.

חברות הביטוח ששלמו מאות מיליוני שקלים הגישו תביעות שיבוב אלה נגד אלה וכולם יחד נגד עיריית ת"א בגין רשלנות של שירותי הכבאות אשר ויתרו על מתזים בשנת 1994.

הייתי אומר שזה קצת משונה לתבוע ממרום הידע של שנת 2004 את שירותי הכבאות שפעלו באווירה הדלילה לעניין מתזים אשר שררה 10 שנים קודם.

ראה תחקיר השוואת דרישות להגנות אש בישראל מול העולם A1